

Handläggare

Johan Linder

Enhetschef Enköpings Museum

Upplevelseförvaltningen

Beslut entréavgift på museet

Förslag till beslut

Upplevelsenämnden tackar för informationen.

Beskrivning av ärendet

Upplevelsenämndens ordförande Kristina Eriksson (KD) har önskat att förvaltningen tar fram ett förslag för att införa entréavgift på Enköpings museum inför beslut om taxor och avgifter 2026. Ordföranden motiverar förslaget med det ekonomiska läget för upplevelsenämnden 2026, samt att en avgift skulle bidra till att säkerställa museets verksamhet, upprätthålla nuvarande öppettider och möjliggöra fortsatt utveckling av verksamheten på sikt.

Ärendets beredning

Inträdesavgift till Enköpings museum är en ny avgiftskategori. Avgifter finns sedan tidigare för guidade turer och föreläsningar.

En sammanställning av entréavgifter 2024 för gruppen stadsmuseer och kommunala museer, vilken Enköpings museum tillhör, visar att knappt 60 procent av museerna har fri entré för vuxna. Motsvarande siffra är 50 procent för läns museerna. Samtliga museer i de undersökta grupperna har fri entré för barn och ungdomar. Flertalet museer har fri entré även för vissa andra grupper så som studenter, ledsagare, lärare som följer med klass (0–20 år) samt folkhögskola och SFI, medlemmar i ICOM och Sveriges museer. Fri entré förekommer även på en viss veckodag eller vissa dagar under året, till exempel internationella museidagen 18:e maj eller en dag i veckan.

Vanligt är även lägre pris för pensionärer. Statistik är hämtad från museernas hemsidor under fjärde kvartalet 2024, se bilaga 1.

Ekonomiska konsekvenser

Idag särredovisas inte museets besök från turistinformationens, vilket gör det svårt att exakt beräkna intäkterna. En grov uppskattning har gjorts baserat på ett antal antaganden om de besökare som idag går in genom dörren på Rådhusgatan. Antagandena är följande: Hälften av besökarna går in på museet. Utav dessa är en tredjedel barn och unga samt en tredjedel är pensionärer. I beräkningen tas även bokade grupper, både betalande och icke betalande (såsom skolor), med då det finns statistik för dessa. Entréavgift utifrån dessa antaganden uppskattas grovt ge 200 000 kronor i ökade intäkter för förvaltningen.

Entréavgifterna kan finansiera en del av en den tillkommande tjänst som införts på museet efter det att uppdraget besöksnäringen har centraliserats. Tidigare fanns såväl turistinformation som museum på Rådhusgatan och hade en gemensam bemanning med 2,8 tjänster plus helgpersone. I samband med centralisering flyttades tjänsterna till kommunledningsförvaltningen och har nu utvecklats. Från och med den 1 april kommer Enköpings turistinformation jobba utifrån principen om att vara där besökare är. Det innebär att den kommer att finnas på fler platser, både fysiskt och digitalt, istället för turistinformationens på Rådhusgatan. Tidigare beslut om kulturhus Joar omfattar även turistinformationens personal (UPN 2021/192). Intäkterna kommer även innebära ökade administrativa kostnader främst i den ekonomiska uppföljningen.

Det är inte utrett om en entréavgift innebär anpassningar i kulturhus Joar eller ej.

Sociala konsekvenser

Fri entré bör fortsatt gälla för barn och unga. Det ligger i linje med både nämndens mål att *minska skillnader i barn och ungas uppväxtvillkor* och omvärldsbevakningen som visar att samtliga undersökta museer har fri entré för målgruppen.

Om entréavgift införs måste hänsyn tas till att Enköpings museum är ett mindre museum än både läns- och stadsmuseer. Biljettpriset bör

därför anpassas utifrån detta. Till exempel har Upplandsmuseet en utställningsyta på cirka 700 kvadratmeter, vilket är ungefär dubbelt så stort som den nya utställningsytan i kulturhus Joar.

En biljett med fria återbesök förespråkas då den kan ha flera fördelar:

- Enköpings museum besöks främst av kommuninnevånare. Den vanligaste reseanledningen för svenskar som semestrar i Sverige är besök hos familj och vänner enligt Visit Sweden. Ett upplägg med fria återbesök gynnar därmed nya besökare då kommuninnevånare tar med sig släkt och vänner till museet.
- Möjligheten att göra återbesök kan främja mindre köpstarka grupper.

En entréavgift för vuxna kan begränsa barn och ungas möjlighet att besöka museet, eftersom yngre barn behöver en medföljande vuxen. Att som barn och unga besöka museum ökar dessutom sannolikheten att besöka museum som vuxen.

Fri entré bör kvarstå för grupper så som studerande, lärare som medföljer skolklass.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Entréavgifter på museer i Sverige 2024

Ansvariga tjänstepersoner

Tjänsteskrivelse har fastställts av följande:

Jonas Nyström, förvaltningschef

Anna Habbe, verksamhetschef kultur

Johan Linder, enhetschef Enköpings museum